

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

13359*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el celler i annexos a explotació vinícola a Biniali, TM Sencelles. (35691/2012)*

En relació amb l'assumpte de referència, i en el tràmit de consulta preceptiva a l'òrgan ambiental de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears d'acord a l'establert a l'article 37 de la Llei 11/2006, de 14 de setembre, d'avaluació d'impacte ambiental i avaluació ambiental estratègica, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 27 d'octubre de 2016,

“DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs a la lletra b del grup 6 de l'annex I de la Llei 11/2006, de 14 de setembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears (BOIB núm. 133 de 21 de setembre de 2006), per la qual cosa, després d'haver estat sotmès a avaluació d'impacte ambiental ordinària, segons el que determina la lletra c del punt 1 de l'apartat tercer de la circular del Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca sobre tramitació de les avaluacions ambientals de data 4 de novembre de 2015, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva Declaració d'impacte ambiental d'acord amb l'article 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluacions ambientals.

1. Antecedents

El projecte es tramita en el Consell Insular de Mallorca pel procediment previst a l'article 37 de la Llei 6/1997, de 8 de juliol, del règim de les Illes Balears, de sol·licitud de declaració d'interès general.

En data 22 d'octubre de 2012 té entrada la documentació del projecte en el registre de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori (RE 35691) als efectes d'iniciar la fase prèvia de consultes abans de la iniciació del procediment d'avaluació d'impacte ambiental del projecte.

2. Informació del projecte

El promotor del projecte és Jaume Bennassar Valcaneras.

L'òrgan substantiu és el Consell Insular de Mallorca on el projecte es tramita per la Declaració d'interès general.

El projecte es desenvolupa en la parcel·la 168 del polígon 9 del TM de Sencelles. Aquesta parcel·la té una superfície de 59.744 m².

Amb el projecte es pretén legalitzar unes edificacions (magatzems, garatge i celler) que es troben dins el marc d'una explotació vinícola i que es varen construir adossades a una vivenda existent. El conjunt de les edificacions forma un únic cos constructiu rectangular amb coberta inclinada d'un sol aiguavés i amb acabat de teula àrab. L'edifici es troba situat a la paret mitgera de la banda nord de la parcel·la.

Les construccions que ja existien abans de l'ampliació varen ser edificades abans de l'entrada en vigor de la Llei de 12 de maig de 1956 sobre règim de sòl i ordenació urbana. Les superfícies d'aquestes construccions són les següents:

-Vivenda: té un total de 243,34 m² (84,74 m² en planta baixa més 158,60 m² en primer pis).

-Vaqueria: 73,35 m²

-Traster: 20,79 m²

Així, el total de la superfície construïda anteriorment a l'any 1956 és de 337,48 m².

La superfície de les diferents construccions pendents de legalitzar és la següent:

-Celler: 275 m² (104,57 m² en planta baixa, 104,57 m² en planta primer pis, i 65,86 m² en planta soterrani). Aquesta construcció es troba adossada a la vaqueria i les seves dimensions són de 3,40 m x 5,82 m.

-Garatge: 64,57 m² planta baixa.

-Traster: 64,57 m² en planta pis.

Per tant, la superfície total a legalitzar és de 404,14 m².

L'alçada màxima de les edificacions és de 6,39 m.

La parcel·la compta amb una plantació de vinya de 5,15 ha, el que suposa una producció anual d'unes 40 tones de raïm. Part de la producció de raïm es destina a la venda i la resta s'utilitza per a l'elaboració del vi en la pròpia finca.

El procediment d'elaboració del vi és el següent:

El raïm es descarrega en una tremuja que el condueix cap a la desrapadora- trepitjadora. Les rapes es transporten mitjançant una cinta transportadora i s'emmagatzemen separatament. La trepitjadora esquinça la pell del raïm i deixa sortir la polpa i les llavors.

Posteriorment, es produeix el procés de fermentació alcohòlica/ maceració en el qual mitjançant els llevats els sucres es transformen en alcohol etílic i anhidrid carbònic. La fermentació es realitza a una temperatura entre els 20- 30°. Durant la fermentació es forma una massa de pells del raïm que suren sobre la fracció líquida. És aquí quan es produeix la maceració de les pells que es posen en contacte amb el most. Aquest procés proporciona color, tanins i aromes al producte. El vi es trasbalsa a un altre dipòsit on es conservarà. Aquest vi es denomina vi de primer raig o vi de gemma. Els residus sòlids que queden en el fons del dipòsit (brisa) s'extreuen i es premsen per obtenir el "vi de premsa".

Es produeix una segona fermentació, denominada malolàctica, on les bactèries transformen l'àcid màlic en àcid làctic més anhidrid carbònic. Després es duu a terme una fase de clarificació/filtrat. Les partícules en suspensió sedimenten per acció de la força de gravetat. Aquest procés s'accelera mitjançant clarificació, filtració o centrifugació.

La fase següent consisteix en la estabilització del vi sotmetent-lo a temperatures per davall de 0° C. Les baixes temperatures provoquen la precipitació de cristalls de sals de bitartrat de potasi i tartrat de calci, de tal manera que consegüentment s'elimina l'àcid tartàric i s'evita la terbolesa del vi.

Una vegada finalitzat el procés productiu, en funció de la qualitat del vi aquest es destina a la venda a granel, a l'embotellat o bé passa a la fase de criança.

Per a la producció del vi el celler compta amb la maquinària següent:

- Desrapadora- bomba de verema
- Premsa manual
- Equip refrigerador d'aigua
- Dipòsits de fermentació
- Bótes
- Material de laboratori

Per al tractament de les aigües residuals generades per l'activitat i per a les aigües sanitàries es disposa de dues fosses sèptiques estanques. La fossa sèptica que tracta les aigües residuals de l'activitat té una capacitat de 2.200 l i funciona com a decantador i digestor. No s'ha trobat informació de les característiques de la fossa sèptica destinada al tractament de les aigües dels banys.

La parcel·la compta amb connexió a la xarxa elèctrica.

L'aigua per a l'activitat prové d'un pou existent a la finca.

3. Elements ambientals significatius de l'entorn del projecte

El projecte es desenvolupa en Sòl rústic general, el qual no es troba afectat per cap tipus d'APR.

D'acord amb l'IDEIB, la parcel·la es troba dins zona de vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers moderada i en zona vulnerable a la contaminació per nitrats, d'acord amb el Decret 116/2010, de 19 de novembre, de determinació i delimitació de zones vulnerables a la

contaminació per nitrats procedents de fonts agràries i el seu programa de seguiment i control del domini públic hidràulic.

Pel que fa al diagnòstic ambiental, la parcel·la es troba ubicada en el marc d'una zona de cultius de secà (ametlers, cereals i vinya). Per tant, es tracta d'un entorn modificat per l'home com a resultat de la pròpia activitat agrària. El projecte es desenvolupa en unes construccions existents que ja es destinen actualment a la producció de vi, per tant en base a les seves característiques i de l'entorn on s'ubica no es preveu afecció a espècies protegides ni tampoc afecció a la vegetació.

4. Resum del procés d'avaluació

En el moment de l'entrada a la CMAIB de la memòria resum del projecte (15 de gener de 2013) es trobava vigent la Llei 11/2006 de 14 de setembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques de les Illes Balears. Des de la CMAIB es va consultar a l'ajuntament de Sencelles com administració afectada pel projecte, i es va determinar l'amplitud i el nivell de detall de l'estudi d'impacte ambiental mitjançant un informe tècnic de data 29 de gener de 2013.

El projecte i el seu estudi d'impacte ambiental varen ser exposats al públic d'acord amb l'art. 28.1 de la Llei 11/2006, de 14 de setembre, durant un termini de 30 dies (BOIB núm. 173 de dia 18 de desembre de 2014).

Durant la fase d'informació pública l'òrgan substantiu (Departament d'Urbanisme i Territori del Consell de Mallorca) va consultar les administracions següents: Ajuntament de Sencelles, Servei de Residus i Sòls Contaminats de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic, Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics i Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la Direcció General de Medi Rural i Marí.

Durant la informació pública no es varen presentar al·legacions.

Com a resultat de les consultes efectuades durant la informació pública s'han rebut els informes següents:

-Servei de Residus i Sòls Contaminats de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic, de 16 de gener de 2015: aquesta administració conclou que "aquest Servei no té res a informar al respecte, més enllà de que, cosa obvia, l'activitat haurà de complir la normativa vigent en matèria de residus."

-Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la Direcció General de Medi Rural i Marí de 19 de gener de 2015: aquesta administració conclou el següent: "(...) vista la documentació, consta un certificat d'inscripció en el Registre d'Indústries Agràries (2002), així com una memòria agronòmica justificativa visada (2010) i l'escriptura de propietat. Per tant, aquest Servei informa favorablement el citat expedient."

-Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics de 10 de febrer de 2016: aquesta administració informa favorablement el projecte amb una sèrie de condicionants els quals queden recollits en la conclusió del present informe tècnic.

Des del punt de vista tècnic, es considera que s'han rebut tots els informes necessaris per a la tramitació de l'avaluació d'impacte ambiental ordinària del projecte.

La documentació relativa al tràmit d'informació pública i l'estudi d'impacte ambiental va tenir entrada a la CMAIB en data 05 de febrer de 2015 motiu pel qual, d'acord amb l'article, 39 de la Llei 21/2013 de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental, l'expedient des d'aquest moment continua la seva tramitació en base a aquesta normativa estatal.

Posteriorment, des de la CMAIB es va fer un requeriment d'esmena de la documentació al promotor, a través de l'òrgan substantiu. En l'ofici es sol·licitava el resguard de pagament de la taxa i documentació complementària a l'Estudi d'Impacte Ambiental. La documentació sol·licitada va tenir entrada a la CMAIB en data 07 de juliol de 2016.

5. Integració de l'avaluació

5.1. Alternatives

Tenint en compte que es tracta d'una legalització, el que s'ha presentat consisteix en una justificació de que la ubicació de les edificacions existents en el límit de la parcel·la permet un millor aprofitament de la superfície de la finca. A més, s'indica que la ubicació de les instal·lacions permet optimitzar el procés de vinificació, ja que evita la necessitat de desplaçaments entre diferents edificacions. També s'argumenta que els paràmetres de les edificacions s'ajusten a l'estrictament necessari per a l'explotació, en base a la memòria agronòmica presentada.

5.2. Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

5.2.1. Impacte sobre l'atmosfera: durant el procés de fermentació del vi (tant en la fase de fermentació alcohòlica com en la malolàctica)

s'emet CO_2 i SO_2 , mentre que en les fases de trasbals i embotellat s'emet SO_2 . Altres compostos que es generen en els cellers són els COVs (compostos orgànics volàtils). En l'Estudi d'Impacte Ambiental presentat es considera que aquesta generació de gasos no afecta significativament al medi ambient, però es fa constar que des del punt de vista de la seguretat dels treballadors, es fa necessària una bona ventilació en les instal·lacions.

D'altra banda, no s'ha tingut en compte l'impacte sobre l'atmosfera generat de forma indirecta pel consum d'energia elèctrica. El consum es dona a totes les fases del procés productiu com a conseqüència de l'ús de la maquinària, dels equips necessaris per a determinar els paràmetres de qualitat del raïm i de l'equip de refrigeració. No s'han presentat mesures d'estalvi energètic ni tampoc s'ha considerat la possibilitat de l'ús d'energies alternatives.

5.2.2. Impacte sobre el sòl: aquest impacte es podria produir com a conseqüència del funcionament del celler, ja que l'activitat genera aigües residuals amb elevat contingut de matèria orgànica. Les aigües de procés s'originen durant la neteja dels dipòsits, maquinària i instal·lacions. També cal incloure-hi els possibles abocaments accidentals. Les aigües residuals contenen a més, residus de bitartrat potàssic, sòlids en suspensió, greixos (procedents de la maquinària), restes de productes de neteja i tota una sèrie de compostos àcids i bàsics. Es calcula que es generen uns 6 m^3 d'aigües residuals /any (aproximadament $0,5 \text{ l}$ per litre de vi produït). Com a mesura correctora s'indica que aquestes aigües es gestionen mitjançant una fossa sèptica de model decantador- digestor. S'analitza el ph, conductivitat, terbolesa, sòlids en suspensió, DQO i DBO de les aigües abans de l'entrada en la fossa. En el primer compartiment la matèria orgànica més pesada es diposita en el fons del dipòsit on les bacteries anaeròbies transformen la matèria orgànica en metà (CH_4). La matèria decantada no podrà passar al segon compartiment de la fossa. Pel que fa a l'aigua residual, en el segon compartiment les bacteries aeròbies transformen la matèria orgànica generant CO_2 . Finalment, l'efluent passa per un filtre biològic on les colònies de microorganismes absorbeixen i oxiden la matèria orgànica residual. No s'indica a la documentació el destí final de l'efluent.

També hi ha generació d'aigües assimilables a domèstiques, les quals es gestionen a una fossa sèptica independent. S'indica que es generen uns 224 m^3 d'aquestes aigües residuals/ any.

D'altra banda, cal tenir en compte la generació d'unes 4 tones/any de residus orgànics sòlids (restes de rapes, brisa i pòsits). Aquests residus s'utilitzaran com adob orgànic però no s'explica on es compostaran. No s'ha tingut en compte el fet de que la parcel·la es troba en vulnerabilitat d'aqüífers moderada i en zona vulnerable a la contaminació per nitrats i no s'ha proposat tampoc mesures preventives de la contaminació del sòl i de les aigües subterrànies en relació al potencial risc de contaminació per matèria orgànica i, per tant també per nitrats.

5.2.3. Impacte sobre l'aigua: es produeix consum d'aigua a totes les fases del procés productiu, fonamentalment en la neteja que es realitza al finalitzar cada una de les diferents etapes. Es proposen mesures d'estalvi d'aigua en les tasques de neteja de les instal·lacions i maquinària, com per exemple utilitzar sistemes d'aigua a pressió que redueixen el consum, revisions periòdiques per evitar fuites a la instal·lació hidràulica i instal·lació de dispositius d'estalvi d'aigua.

D'altra banda, existeix la possibilitat d'impacte sobre els aquífers com a conseqüència de la generació d'aigües residuals per l'activitat. Aquesta qüestió ja ha estat valorada a l'apartat anterior (Impacte sobre el sòl).

Finalment, cal indicar que s'inclouen un conjunt de mesures relatives a la gestió de residus perillosos i no perillosos que es poden considerar mesures protectores i correctores de tipus genèric de la majoria dels factors ambientals abans esmentats. Així, es fa constar que les restes d'embalatges (paper, cartró, plàstics, palets), el vidre i les restes dels additius utilitzats per a la fermentació del vi, SO_2 i envasos dels productes es gestionen per gestors autoritzats de residus perillosos i no perillosos.

5.3. Seguiment ambiental

Es presenta un Pla de vigilància ambiental que proposa dur a terme controls semestrals sobre la qualitat de l'aigua, l'aire i el renou. S'indica que es comprovarà el correcte funcionament de la maquinària per tal de minimitzar la generació de renous.

6. Conclusions

Per tot l'anterior, es proposa formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del projecte de celler i annexos a explotació vinícola a Biniali, a la parcel·la 168 del polígon 9, del TM de Sencelles, promogut per Jaume Bennassar Vallcarneras al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius, sempre que es compleixin les mesures preventives i correctores de l'estudi d'impacte ambiental i les mesures següents:

1. D'acord amb l'informe del Servei d'Estudis i Planificació de la Direcció General de Recursos Hídrics:

a. S'haurà de donar compliment al punt 3 de l'article 81 del Pla Hidrològic de les Illes Balears 2015 (Reial decret 701/2015, de 17 de juliol).

El titular haurà de presentar davant l'Administració hidràulica una declaració responsable de la instal·lació del sistema de depuració, a la qual s'ha d'adjuntar un document que n'acrediti l'adquisició, les característiques tècniques, el rendiment i el manteniment.

b. Atesa la situació de la parcel·la, i d'acord amb l'annex 4 del Pla Hidrològic, el sistema de depuració haurà de complir les condicions següents:

I. El seu rendiment mínim haurà de ser el següent:

DBO (% reducció)	DQO (%)	SS (%)	Nitrats (mg/l)
85	75	85	< 50

II. Pel que fa a la gestió de l'efluent, no es permet abocar a pou d'infiltració. Es preveuen tres possibles opcions:

i. Infiltració per zona verda.

ii. Rasa d'infiltració (en aquest segon cas és necessari l'informe favorable de l'Administració hidràulica).

iii. Reutilització d'aigua per a reg, si dona compliment als requisits exigits per la normativa sanitària.

2. La producció de compost es durà a terme en un espai cimentat impermeable i s'haurà de preveure la recollida dels lixiviats fins a la fossa sèptica, per a evitar l'afecció a l'aquífer.

3. S'haurà de millorar la integració paisatgística de les construccions existents, unificant els acabats i color de les façanes de les diferents edificacions adossades, dins del marc que determina la normativa territorial i urbanística vigent.

Es recomana el següent:

1. Atès que la parcel·la es troba en una zona vulnerable a la contaminació per nitrats, es recomana que l'aplicació al sòl del subproducte sòlid compostat com a adob es realitzi d'acord amb el Codi de Bones Pràctiques Agràries.

2. Acollir-se a un sistema de cultiu que respecti el Codi de Bones Pràctiques Agràries o bé al cultiu ecològic, ja que en la zona es troba en vulnerabilitat a la contaminació d'aquífers moderada i en zona vulnerable a la contaminació per nitrats.

3. La instal·lació de plaques fotovoltaïques per a l'auto abastiment elèctric.

4. La utilització d'il·luminació de baix consum energètic en la indústria agroalimentària.

Es recorda el següent:

L'ús de l'aigua del pou de la finca per a la indústria agroalimentària haurà d'estar inclòs necessàriament en l'autorització del pou. En el cas de que no hi estigui actualment, s'haurà de tramitar la modificació de l'autorització del pou davant del Servei d'Aigües Subterrànies.”

Palma, 4 de novembre de 2016

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

